

PROXECTO RÍOS: INSPECCIÓN OUTONO 2014 DO RÍO PEQUENO

Como xa ven sendo habitual, os alumnos de 4º ESO de bioloxía acompañados polas profesoras Áurea Parceró e María Jesús Besteiro, participantes no Proxecto Ríos, fixeron a saída ó Río Pequeno para facer a inspección correspondente ó outono.

Os alumnos, tras percorrer o tramo de estudio e facer as observacións e análises pertinentes, tiveron que cubrir unha ficha na que se reflexan 3 aspectos do río: calidade hidromorfolóxica, calidade físico-química e calidade biolóxica.

Tras facelo, deducimos que a calidade ecolóxica do ecosistema fluvial no tramo elixido segue a ser boa aínda que a marxe esquerda presenta unha intervención humana cada vez maior pero isto non influiu na calidade das augas que son boas e ben oxixenadas, tal e como indican a presenza dos numerosas macroinvertebrados atopados.

Pensamos que é unha actividade interesante e agradecida xa que con 2-3 horas no río e a través de pequenos estudos, pódese saber o estado de saúde do ecosistema e axudar a concienciar da importancia que ten fomentar a conservación do medio.

Os resultados foron os seguintes:

1.- Calidade hidromorfolóxica:

Hábitat: a auga flúe, o nivel de auga é habitual para a época do ano, hai unha frecuencia ocasional de rápidos no tramo de río escollido, o substrato son coídos e gravas con area e limos, a cobertura de vexetación acuática é escasa e o río presenta moitas zonas sen sombra. Isto lévanos a unha valoración final do hábitat boa, de 65 puntos, que se interpreta como un hábitat que pode soportar unha boa comunidade de macroinvertebrados.

Bosque de ribeira: Para unha primeira valoración empregamos o índice QRISI aplicándoo nas dúas marxes. Na dereita ten calidade moderada, con bastantes árbores propias de ribeira (amieiro, salgueiro, loureiro, bieiteiro, freixo, ...) pero na esquerda ten calidade bastante menor xa que a intervención humana está máis presente (prado, casa, gando...)

2.- **Calidade físico-química.** Medimos unha serie de parámetros e os resultados son os seguintes: Temperatura de 11,2º, transparencia boa (aprécianse os 4 sectores), nitratos entre 5-20mg/l, osíxeno disolto de 4mg/l e nivel de saturación de osíxeno do 33%.

3.- **Calidade Biolóxica:** para valorala, fixémonos sobre todo nos macroinvertebrados, pero tamén nas plantas acuáticas e de ribeira, nas árbores e nas especies exóticas invasoras (están eliminando o bambú que había)

Macroinvertebrados: A presenza de determinados organismos no río, chamados bioindicadores, pode dar unha idea da calidade do ecosistema. De maneira xeral, os ambientes degradados presentan unha menor cantidade e variedade de organismos. Nós baseámonos nos macroinvertebrados por seren doados de capturar e observables cunha lupa. Capturámoslos con un trueiro e ó observalos coa lupa identificamos: tricópteros (larvas con estuche), plecópteros (perlas do río), efemerópteros, larvas de libélula (*Gomphidae* e *Libellulidae*), moluscos (pequenas caracolas e alguna lapa), Heterópteros tipo *Gerridae* que é o zapateiro común, Arácnidos, ...

Segundo os macroinvertebrados atopados, tendo en conta que cada familia ten unha categoría (moi boa, boa, moderada, deficiente e mala) e que para determinar o rango de calidade debemos atopar polo menos 3 familias representadas que indiquen o mesmo, chegamos á conclusión de que o tramo de río estudado presenta boa calidade porque bioindicadores deso son as larvas de libélulas, os tricópteros e as efímeras.

Plantas acuáticas: Fomos fixéndonos nalgunha das máis típicas como pé de boi tanto mergullada como fóra da auga e ranúnculo ou herba das almorranas.

Árbores de ribeira: Atopamos árbores típicas de ribeira como ameneiro, salgueiro, freixo, e loureiro.

Plantas invasoras: Tamén atopamos algunha como eucalipto, carballo americano e cerdeiras ornamentais. Desta vez, non vimos bambú porque están tratando de eliminalo.